

PINAGBABAWALAN ANG MGA MAMAMAYAN NA BUMOTO MALIBAN KUNG MAGPAPAKITA SILA NG ID NA INISYU NG PAMAHALAAN. KONSTITUSYONAL NA AMYENDA SA INISYATIBA.

OPISYAL NA PAMAGAT AT BUOD

NA INIHANDA NG PANGKALAHATANG ABUGADO

Matatagpuan ang teksto ng panukalang ito sa pahina 133 at sa website ng Kalihim ng Estado sa voterguide.sos.ca.gov.

- Ipinagbabawal ang pagboto sa pamamagitan ng koreo maliban kung magtatalaga ang botante ng numero ng ID na inisyu ng pamahalaan para sa kanyang pagpaparehistro bilang botante.
- Pinapawalang-bisa ang mga balota sa koreo kung ang sobre ay walang huling apat na digit ng numero ng ID na inisyu ng pamahalaan na tumutugma sa numerong nakatalaga sa pagpaparehistro ng botante (hal., kung magtatalaga ang botante ng numero ng Social Security para sa pagpaparehistro, pero nagbigay ng numero ng lisensya sa pagmamaneho sa sobre, hindi mabibilang ang kanyang balota).
- Ipinagbabawal ang pagboto sa personal nang hindi nagpapakita ng ID na inisyu ng pamahalaan.

- Hinihingi sa mga opisyal ng halalan na taunang iulat ang porsyento ng mga botante ng bawat county na naberipika nila ang katayuan ng pagkamamamayan.

BUOD NG TANTIYA NG LEHISLATIBONG MANUNURI SA NETONG EPEKTO SA PANANALAPI NG ESTADO AT LOKAL NA PAMAHALAAN:

- Mga gastos ng pang-estado at lokal na pamahalaan na nasa pagitan ng sampu-sampung milyong dolyar at nasa mababang bilang ng daan-daang milyong dolyar bawat taon para ipatupad ang mga bagong kinakailangan sa pagboto. Nakadepende ang mga halaga sa mga desisyon sa hinaharap ng Lehislatura, mga departamento ng estado, mga lokal na pamahalaan, at mga botante.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

PINAGMULAN

Pangangasiwa ng mga Halalan.

Pinangangasiwaan ng mga opisyal ng halalan ng county ang karamihan ng mga halalan sa California. Bilang bahagi ng kanilang trabaho, nag-iimprenta at nagpapadala sila ng mga balota at iba pang materyales sa pagboto sa mga rehistradong botante. Ang ilang ahensiya ng estado ay mayroon ding gawaing may kaugnayan sa pagboto. Halimbawa, pinangangasiwaan ng Kalihim ng Estado ang mga halalan sa buong estado at inihahanda at ipinapadala sa koreo ang estado *Gabay sa Impormasyon ng Botante*.

Kinakailangan ang Pagkamamamayan ng United States upang Bumoto sa mga Pederal, Pang-Estado, at Halos Lahat ng Lokal na Halalan. Dapat ay mamamayan ng U.S. ang isang tao upang bumoto sa anumang halalan sa estado o pederal. Ang isang hindi mamamayan na bumoto sa isang halalan sa estado o pederal ay maaaring pagmultahin at/o masentensiyahan ng pagkakakulong. Dapat ay mamamayan ng U.S. ang isang tao upang bumoto sa napakalaking karamihan ng mga lokal na halalan. (Ang San Francisco at Oakland ay may espesyal na proseso para sa mga taong hindi mamamayan ng U.S. upang bumoto lamang sa mga halalan para sa lupon ng paaralan kung sila ay magulang, tagapag-alaga, o legal na kinikilalang tagapag-alaga ng isang mag-aaral sa distrito ng paaralan.)

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULUY

Pagpaparehistro ng Botante. Upang bumoto, kailangan munang magparehistro ang mga tao sa mga opisyal ng halalan. Nagpaparehistro ang mga tao upang bumoto sa county kung saan sila nakatira. Upang maging karapat-dapat na magparehistro, dapat ay mamamayan ng U.S. ang isang tao, nakatira sa California, hindi bababa sa 18 taong gulang, hindi kasalukuyang nakakulong, at hindi napag-alamang hindi makaboto ng isang hukuman. Ang isang taong nagbibigay ng maling pahayag kapag sinusubukang magparehistro upang bumoto sa California, tulad ng maling pagsasabi na siya ay mamamayan ng U.S., ay nagkasala ng krimen ng perjury. Maaaring magparehistro ang mga tao online sa pamamagitan ng website ng Kalihim ng Estado, sa pamamagitan ng koreo, nang personal sa opisina ng halalan ng county, o sa pamamagitan ng Kagawaran ng mga Sasakyang De-motor ng California. Ang pagkakakilanlan ng isang botante ay itinatatag sa pamamagitan ng proseso ng pagpaparehistro gamit ang numero ng lisensya sa pagmamaneho, numero ng pagkakakilanlan ng estado, o huling apat na digit ng kanilang Social Security number. Ang mga botanteng hindi nagbibigay ng impormasyong nagpapakilala na ito sa pamamagitan ng proseso ng pagpaparehistro ay maaaring hilingang magpakita ng pagkakakilanlan sa unang pagkakataon na bumoto sila.

Pagpapanatili ng mga Talaan ng Botante. Ang isang talaan ng botante ay isang listahan ng mga taong rehistradong bumoto. Inaatasan ang mga opisyal ng halalan na panatilihin ang mga talaan ng botante sa pamamagitan ng pag-aalis sa listahan ng mga taong hindi na

karapat-dapat bumoto. Halimbawa, regular na tumatanggap ang mga opisyal ng halalan ng mga update mula sa iba pang entidad ng pamahalaan upang matukoy ang mga taong namatay o nakakulong.

Pagboto. Ang lahat ng rehistradong botante sa California ay tumatanggap ng balota para sa pagboto sa pamamagitan ng koreo (VBM). Maaaring ipadala ng mga botante ang kanilang balota sa pamamagitan ng koreo, ihulog ito sa isang lugar ng hulugan ng balota, o bumoto nang personal sa isang lugar ng pagboto. Sa Pampanguluhang Halalan noong Nobyembre 2024, humigit-kumulang 16 na milyong tao ang bumoto sa California. Humigit-kumulang 13 milyon ang bumoto gamit ang isang balota ng VBM, at humigit-kumulang 3 milyon ang bumoto nang personal.

Pagkakakilanlan ng Botante. Tinutukoy ng mga botante ang kanilang sarili kapag bumoboto sila sa California. Kung bumoto sila nang personal, karaniwan nilang tinutukoy ang kanilang sarili sa pamamagitan ng paglagda sa isang listahan ng mga rehistradong botante bago bumoto. Kung bumoto sila sa pamamagitan ng koreo, tinutukoy nila ang kanilang sarili sa pamamagitan ng paglagda sa sobre ng kanilang balota. Bineberipika ng mga opisyal ng halalan ang mga lagda para sa mga balotang VBM bago bilangin ang mga ito. Karaniwang hindi bineberipika ng mga opisyal ng halalan ang mga lagda ng mga botanteng bumoboto nang personal bago bilangin ang mga balota.

Opisina ng Tagasuri ng Estado ng California (Tagasuri ng Estado). Ang Tagasuri ng Estado ay isang independiyente at walang partidong opisina sa pamahalaan ng estado. Sinusuri nito kung gaano kahusay ginagamit

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULUY

ng mga pamahalaan ng estado at lokal ang pera at pinatatakbo ang kanilang mga programa. Kabilang sa mga pagsusuring ito ang mga pag-audit sa pagganap upang makita kung sinusunod ng pamahalaan ang batas at mahusay na gumagana. Maaaring magbigay ang Tagasuri ng Estado ng mga rekomendasyon upang makatulong na mapabuti ang mga operasyon at kahusayan ng pamahalaan. Regular na isinasagawa ang ilang pag-audit, habang ang iba ay ginagawa nang isang beses lamang.

MUNGKAHI

Inaatasan ang mga Opisyal ng Halalan ng Estado at Lokal na Beripikahin ang Katayuan ng Pagkamamamayan ng mga Rehistradong Botante. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga opisyal ng halalan ng estado at lokal na gawin ang “pinakamahusay na pagsisikap” gamit ang datos ng pamahalaan upang beripikahin na ang mga botante sa mga talaan ay mga mamamayan ng U.S. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga opisyal ng halalan na mag-ulat bawat taon ng porsiyento ng mga rehistradong botante sa bawat county na ang katayuan ng pagkamamamayan ay naberipika.

Inaatasan ang mga Botante na Pumili ng Pagkakakilanlang Inisyu ng Pamahalaan para sa Pagboto sa Pamamagitan ng Koreo. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga bago at kasalukuyang botante na pumili ng isang pagkakakilanlang inisyu ng pamahalaan sa kanilang pagpaparehistro bilang botante upang bumoto sa pamamagitan ng koreo.

Inaatasan ang mga Botante na Magbigay ng Karagdagang Impormasyong Nagpapakilala upang Bumoto. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga botante na

magbigay ng karagdagang impormasyong nagpapakilala sa tuwing bumoboto sila sa anumang halalan sa California. Inaatasan ang mga opisyal ng halalan na beripikahin ang mga pagkakakilanlan ng mga botante bago bilangin ang kanilang mga balota. Ang kinakailangan sa pagkakakilanlan ay depende sa kung ang isang botante ay bumoto nang personal o sa pamamagitan ng koreo:

- ***Pagboto nang Personal.*** Kapag bumoboto nang personal, inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga botante na magpakita ng pagkakakilanlang inisyu ng pamahalaan para sa beripikasyon ng pagkakakilanlan.
- ***Pagboto sa pamamagitan ng Koreo.*** Kapag bumoboto sa pamamagitan ng koreo, inaatasan ng Proposisyon 39 ang mga botante na ibigay ang huling apat na digit ng numero ng kanilang napiling pagkakakilanlang inisyu ng pamahalaan sa sobre ng balota. Bineberipika ng mga opisyal ng halalan na ang mga numerong pagkakakilanlan na ibinigay sa sobre ng balota ay tumutugma sa impormasyon sa pagpaparehistro ng botante.

Lumilikha ng Bagong Card ng Pagkakakilanlan ng Botanteng Inisyu ng Estado. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang estado na magbigay ng card ng pagkakakilanlan ng botante nang walang bayad sa mga botanteng humihiling nito. Maaaring gamitin ang card ng pagkakakilanlan ng botante bilang pagkakakilanlang inisyu ng pamahalaan na nagbeberipika sa pagkakakilanlan ng botante kapag bumoboto.

Inaatasan ang Tagasuri ng Estado na Regular na Mag-audit ng Pagsunod ng Estado at mga County sa Halalan. Sa bawat taon na may kakaibang numero,

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULUY

inaatasan ng Proposisyon 39 ang Tagasuri ng Estado na mag-ulat kung gaano kahusay sumusunod ang estado at bawat county sa panukala at gumawa ng mga rekomendasyon para sa pagpapabuti.

Inaatasan ang Aksyon ng Lehislatura para sa Buong Pagpapatupad. Inaatasan ng Proposisyon 39 ang Lehislatura na magpasa ng mga karagdagang batas upang ipatupad ang panukala. Kailangang linawin ng Lehislatura ang ilang detalye na hindi tinukoy sa proposisyon, tulad ng kung aling mga anyo ng pagkakakilanlan ang maaaring gamitin at kung anong mga hakbang ang ituturing na pinakamahusay na pagsisikap upang beripikahin ang katayuan ng pagkamamamayan ng mga rehistradong botante.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Nakadepende ang mga Gastos ng Estado at Lokal sa mga Desisyon sa Hinaharap. Dadagdagan ng Proposisyon 39 ang mga gastos ng estado at lokal na pamahalaan bawat taon ng sampu-sampung milyong dolyar hanggang mababang daan-daang milyong dolyar. Ang mga gastos na ito ay kumakatawan sa mas mababa sa isang-kapat ng 1 porsiyento (0.25 porsiyento) ng kabuuang badyet ng Pangkalahatang Pondo ng estado. (Ang Pangkalahatang Pondo ay ang account na ginagamit ng

estado upang bayaran ang karamihan ng mga pampublikong serbisyo, kabilang ang edukasyon, pangangalagang pangkalusugan, at mga bilangguan.) Ang eksaktong gastos ay nakadepende sa mga desisyong gagawin sa hinaharap ng Lehislatura, mga kagawaran ng estado, mga lokal na pamahalaan, at mga botante. Halimbawa, maaaring mag-iba ang mga gastos depende sa mga desisyon tungkol sa disenyo at mga kinakailangan ng card ng pagkakakilanlan ng botante at sa bilang ng mga card na hihilingin. Maaari ring magkaroon ng ilang halaga ng matitipid. Ang mga matitipid na ito ay magmumula sa mas kaunting taong rehistradong bumoto—halimbawa, dahil sa pag-aalis ng mga botanteng hindi karapat-dapat o mga karapat-dapat na botanteng walang pagkakakilanlang inisyu ng pamahalaan. Malamang na hindi lalampas ang mga matitipid na ito sa mga gastos ng panukala.

Bisitahin ang sos.ca.gov/campaign-lobbying/cal-access-resources/measure-contributions/2026-ballot-measure-contribution-totals para sa listahan ng mga komite na pangunahing binuo para suportahan o kontrahin ang panukalang ito.

Bisitahin ang fppc.ca.gov/transparency/top-contributors.html para ma-access ang nangungunang 10 tagapag-ambag sa komite.